

KORRALDUS

19.06.2026 nr DM-133567-13

Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319360 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes taotleja (Võru Vallavalitsus) 25.11.2025 esitatud Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319360 muutmise taotlusele nr T-KL/1029773-2 ja Võru Vallavolikogu 14.01.2026 otsusele nr 28, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Pikendada Võru Vallavalitsusele (registrikood 77000393) tähtajalise keskkonnaloa nr L.MK/319360 kehtivusaega 15 aasta võrra ehk kuni 07.10.2043 aadressil Võrumaa, Võru vald, Pulli küla, Karjääri katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0142) Sulbi liivamaardlas Sulbi liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr L.MK/319360 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest Võru Vallavalitsusele.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Võru Vallavalitsus (registrikood 77000393; aadress Võrumõisa tee 4a, Võru linn, Võru maakond, Eesti) esitas 25.11.2025 Keskkonnaametile Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse (esmataotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 19.09.2025 menetluse nr M-133567 juurde).

Võru Vallavalitsus taotleb keskkonnaloa nr L.MK/319360 (kehtivusaeg: 07.10.2013-07.10.2028) muutmist Sulbi liivamaardla (registrikaardi nr 0624) Sulbi liivakarjääri ehitusliiva aktiivse tarbevaru 6. ploki ammendamiseks ja karjääri korrastamiseks.

Sulbi liivakarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa asuvad Võrumaal, Võru vallas, Pulli külas Karjääri kinnistul (katastritunnus 76701:001:0142, maa sihtotstarve on mäetööstusmaa 100%). Kinnistu omanik on Eesti Vabariik, riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus on Maa- ja Ruumiamet. Sulbi liivakarjääri mäeeraldise ja teenindusmaa pindala on 2,23 ha.

Seisuga 31.03.2026 on Sulbi liivakarjääri piires oleva 6. ploki (ehitusliiv) aktiivne tarbevaru 202,33 tuh m³, sellest nõlvatervikusse jääva varu maht on 44,06 tuh m³. Seega on kaevandataav varu on 158,27 tuh m³. Taotluse kohaselt on Sulbi liivakarjääri keskmine tootmismahd aastas 11 tuh m³. Loa kehtivusaja pikendamist taotletakse 15 aasta võrra. Seletuskirja kohaselt on maavara kasutusalaadeks teede ehitus, remont ja hooldus ning kaevandatud ala korrastatakse metsamaaks.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanõu taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanõu taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv on tasutud summas 497,50 eurot 18.09.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.09.2025).

Keskkonnanõu taotlust kontrollis riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus - Eesti Geoloogiateenistuse 28.11.2025 kiri nr 13-1/25-1890 (registreeritud keskkonnanõu taotluste infosüsteemis KOTKAS 02.12.2025 nr DM-133567-4).

Maastikuliselt paikneb Sulbi liivakarjäär Otepää kõrgustiku kaguservas ulatuslikul kergelt lainja reljeefiga sandurtasandikul, kus jääjõeliste setete (keskmise- ja jämedateraline kruusakas liiv, milles esineb üksikuid karbonaatse koostisega veeriseid) paksus ulatub kuni ca 15 meetrini ning mille lamamiks on aleuroliit ja viimase jäätumise hallikaspruun moreen. Maapinna absoluutkõrgus mäeeraldisel on senisest kaevandamistegevusest tulenevalt muutlik ning jääb vahemikku ca 101,7–110,7 m.

Sulbi liivakarjäär jääb Sulbi liivamaardla põhjaossa. Maardlas on arvele võetud kaks ehitusliiva aktiivse tarbevaru ploki (plokk 6 ja 7) ning neli ehitusliiva aktiivse reservvaru ploki (plokk 1 kuni 4), lisaks kuulub maardla juurde üks ehitusliiva prognoosvaru plokk (plokk 5).

Sulbi liivakarjääri mäeeraldisel piir külgneb lõuna suunast Sulbi liivamaardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 7 (pindala 2,32 ha), mille keskmine paksus on maardla registrikaardi andmetel 13,0 m. Ehitusliiva plokil 7 asub Metsavennaskond OÜ Sulbi II liivakarjäär (maavara kaevandamise luba L.MK/326487, kehtib kuni 30.11.2030) mäeeraldisel pindalaga 2,32 ha ja teenindusmaa pindalaga 2,91 ha. Ülejäänud suundadest piirneb Sulbi liivakarjäär Sulbi liivamaardla ehitusliiva aktiivse reservvaru plokiga 1 (pindala 41,86 ha), mille keskmine paksus on maardla registrikaardi andmetel 11,1 m.

Kaevise väljaveoks kasutatakse Sulbi liivakarjääri mäeeraldisel välja kujunenud karjääriseid teid. Juurdepääs karjäärile on hea, toodangu transpordiks kasutatakse ka edaspidi karjääri põhjaservas asuvat kruuskattega teed (ETAK ID 4588764), mis ühendab karjääri ca 255 m kaugusel ida suunas asuva Kurvitsa-Hutita riigi kõrvalmaanteega nr 18137.

Sulbi liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaal ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid ning kultuurimälestisi. Lähim Natura ala on taotletavast Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest ligikaudu 1,1 km kaugusel asuv Võhandu jõe loodusala (RAH0000013), Võhandu

jõe hoiuala (Võru) (KLO2000084) ja Võhandu jõgi (KLO3002606). Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest ca 1,1 km kaugusel asub Natura elupaik lamminiidud (6450). Mäeeraldisele lähimad EELISesse kantud vääriselupaigad, jõgede ja järvede järsud kaldanõlvad (VEP000227, VEPL01335, VEPL01336), asuvad Võhandu jõe kaldal, Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest ca 820 ja 930 m kaugusel.

Mäeeraldise mõjualal (250-300 m) on teada II kaitsekategooria kaitsealuse liigi kivisisalik (*Lacerta agilis*) esinemine, mäeeraldisest ca 826 m kaugusel asub III kaitsekategooria kaitsealuse liigi hiireviu (*Buteo buteo*) elupaik. Arvestades, et kivisisalik on väljasuremisohus olev liik, on Keskkonnaamet seisukohal, et kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga tuleb kooskõlastada karjääri eri osade kasutusplaani ning kaasata ekspert ka korrastamisprojekti koostamisse. Katendi hunnik sisaldab orgaanikat ja seda ei tohi kivisisaliku alale laiali ajada. Ala peab jääma korrastamise järgselt looduslikult taimestuma.

Sulbi liivakarjääri mäeeraldise mõjualast (250-300 m) väljaspool on teada III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi aas-karukella (*Pulsatilla pratensis*) kasvukoht (KLO9308913) ca 366 m kaugusel ja kahelehise käokeele (*Platanthera bifolia*) kasvukoht (KLO9309038) ca 484 m kaugusel. Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest ca 550 m kaugusel on teada balti sõrmkäpa (*Dactylorhiza baltica*) kasvukoht KLO9308835 ja kahkjaspunase sõrmkäpa (*Dactylorhiza incarnata*) kasvukoht KLO9308867.

Lähimad kultuurimälestised asuvad Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest põhjas ca 0,7 km kaugusel. Nendeks on Sulbi külas asuvad Sulbi magasiait (EELIS ID: 200465102), Kärgula vallamaja (EELIS ID: 882516714), Sulbi koolimaja (EELIS ID: 1026130221), Kärgula koolimaja koht (EELIS ID: 2035322204). Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest kagusuunas asub ca 1,1 km kaugusel Tinnipalu (Laane) metsavahikoht (EELIS ID: -1920567491) ja Tinnipalu metsataimla koht (EELIS ID: 400146087), ca 1,3 km kaugusel asub Sõmerpalu abimetsaülema koht (EELIS ID: 1332504342). Teised kultuuripärandi objektid ja kultuurimälestised asuvad mäeeraldisest kaugemal kui 1,5 km.

Sulbi liivakarjääri mäeeraldisest ca 490 m kaugusel lääne suunas asub Võhandu jõgi (Pühajõgi), mille veetaseme absoluutkõrgus on Maa- ja Ruumiameti kõrgusandmete põhjal ca 88 m ehk ca 5 m võrra madalamal, kui mäeeraldise lamami madalaim punkt. Piirkonnas tehtud geoloogiliste uuringute käigus põhjavee kihti üheski uuringupunktis ei avatud. Sulbi liivakarjääri mäeeraldise lamam asub absoluutsel kõrgusel 92,88–98,06 m. Kogu kaevandatav varu asub ülalpool põhjavee taset.

Lähimad puurkaevud Sulbi liivakarjääri mäeeraldisele on ca 0,77 km kaugusel asuv PRK0023245, ca 0,85 km kaugusel asuv PRK0014782, ca 0,86 km kaugusel asuv PRK0010752, ca 1,03 km kaugusel asuv PRK0052257 ja ca 1,15 km kaugusel asuv PRK0051483. Teised puurkaevud asuvad mäeeraldisest kaugemal kui 1,3 km.

Lähimad salvkaevud asuvad eeldatavasti lähimate elamute juures. Maa- ja Ruumiameti eluhoonete andmekogu põhjal asub lähima majapidamise õueala Sulbi liivakarjäärist ca 350 m kaugusel lääne suunas Vanatare katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0961). Majapidamised asuvad ka ca 440 m kaugusel Vahtsetare katastriüksusel (katastritunnus

76701:001:1400), ca 453 m kaugusel Ala-Pulli katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0102) ja ca 510 m kaugusel Prosti katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0241). Teised eluhooned asuvad Sulbi liivakarjäärist kaugemal kui 700 m ning jäävad seega karjääri mõjualast (250-300 m) välja.

2.2. Keskkonnanõu taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 19.09.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Võru Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnanõu taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnanõu taotluse menetlusse võtmise teade avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnanõu taotlus on 15.12.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 15.12.2025 kirjaga nr DM-133567-7 keskkonnanõu taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 15.12.2025 kirjaga nr DM-133567-8 kohalikule omavalitsusele (Võru Vallavalitsus).

Kuni loa muutmiseni või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnanõu taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnanõu muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teade kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 22.05.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning

menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 22.05.2026 kirjaga nr DM-133567-12.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis taotlejalt (Võru Vallavalitsus) 22.05.2026 kirjaga nr DM-133567-12 arvamust või vastuväiteid keskkonnanaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 05.06.2026.

Võru Vallavalitsus määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega. Keskkonnaameti 22.05.2026 kiri nr DM-133567-12 on registreeritud Võru Vallavalitsuse dokumendiregistris 22.05.2026 viitega nr 6-3/3236-7.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 19.03.2026 kiri nr DM-133567-10), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu *KMH* algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;

4. määeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega;
5. arvestades, et kivisisalik on väljasuremisohus olev liik, on Keskkonnaamet seisukohal, et kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga tuleb kooskõlastada karjääri eri osade kasutusplaan ning kaasata ekspert ka korrastamisprojekti koostamisse. Katendi hunnik sisaldab orgaanikat ja seda ei tohi kivisisaliku alale laiali ajada. Ala peab jääma korrastamise järgselt looduslikult taimestuma.

Keskkonnaamet jättis 24.04.2026 kirjaga nr DM-133567-11 „Sulbi liivakarjääri keskkonnanaloo nr L.MK/319360 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ algatamata KMH Sulbi liivakarjääri keskkonnanaloo taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnamõju ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnanaloo kõrvaltingimustena (vt p 3.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Taotlejal (Võru Vallavalitsus) on olemasolev keskkonnaluba nr L.MK/319360 (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnanaloo andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnanaloo saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnanaloo Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnanaloo andja kaevandamise keskkonnanaloo taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Sulbi liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse 15.12.2025 kirjaga nr DM-133567-8 kohalikule omavalitsusele (Võru Vallavalitsus) arvamuse avaldamiseks tähtajaga 15.02.2026. Võru Vallavalitsus edastas 14.01.2026 Keskkonnaametile Võru Vallavolikogu 14.01.2026 otsuse nr 28 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.01.2026 nr DM-133567-9), milles Võru Vallavolikogu nõustus Sulbi liivakarjääri keskkonnakaitseloo nr L.MK/319360 muutmise taotlusega tingimuslikult.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Taotluse kohaselt korrastatakse Sulbi liivakarjäär metsamaaks. Seletuskirja kohaselt kasutatakse katend ära karjääri nõlvade ning põhja korrastamisel, mistõttu on tegemist taaskasutatava materjaliga. Sulbi liivakarjääri kaevandamise käigus tekkivat materjali kasutatakse täies ulatuses teede- ja tsiviilehitusel, seega materjali töötlemisel jäätmeid ei teki.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Sulbi liivakarjääris kehtiva keskkonnaloa nr L.MK/319360 kehtivusaja pikendamine 15 aasta võrra.

Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamist taotletakse, et ammendada Sulbi liivamaardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 6 maavaravaru mäeeraldise piires täielikult enne karjääri korrastamist. Keskkonnaluba nr L.MK/319360 kehtib kuni 07.10.2028, loa omaja tööplaanidest lähtuvalt ei jõuta maavara praeguse kaevandamisloa kehtivusaja jooksul täielikult ammendada ning karjäärialala nõuetekohaselt korrastada.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Sulbi liivakarjäär asub kasutuses olevas Sulbi liivamaardlas (registrikaardi nr 0624), kaevandamisega avatud ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokil 6. Seega on Sulbi liivakarjääris kehtiva keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

Kuna taotletav Sulbi liivakarjäär asub riigi omandisse kuuluval kinnistul, mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus on Maa- ja Ruumiamet, on Keskkonnaamet seisukohal, et arvestades säästva arengu põhimõtteid ja taastumatu loodusvara heaperemehelikke kasutamise printsiipe, on põhjendatud taotletava Sulbi liivakarjääri maavaravaru kasutamise jätkamine.

3.1.2. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et

tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 19.03.2026 dokumendiga nr DM-133567-10.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa muutmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- Kohaliku omavalitsuse üksus (Võru Vallavalitsus) nõustus 14.01.2026 otsusega nr 28 tingimuslikult (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.01.2026 nr DM-133567-9) Sulbi liivakarjääri keskkonnavalua muutmisega mäeeraldisel kaevandamiseks (MaaPS § 55 lg 2 p 11).

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järelendus oli, et Sulbi liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja (Võru Vallavalitsus) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 18.06.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Sulbi liivakarjääri mäeeraldis asub Võrumaal, Võru vallas, Pulli külas Karjääri kinnistul (katastritunnus 76701:001:0142). Kinnistu omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus on Maa- ja Ruumiamet.

Taotlejal (Võru Vallavalitsus) on kehtiv keskkonnavalua nr L.MK/319360 riigile kuuluval kinnistul maavara kaevandamiseks.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnavalua on haldusaktiks, mille muutmise või mitte muutmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9

kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 15.12.2025 kirjaga nr DM-133567-8 kohalikule omavalitsusele (Võru Vallavalitsus) arvamuse avaldamiseks tähtajaga 15.02.2026. Kohalik omavalitsus (Võru Vallavalitsus) edastas 14.01.2026 Keskkonnaametile Võru Vallavolikogu 14.01.2026 otsuse nr 28 (registreeritud keskkonnanõustuste infosüsteemis KOTKAS 16.01.2026 nr DM-133567-9), milles Võru Vallavolikogu nõustus Sulbi liivakarjääri keskkonnakaitseloa nr L.MK/319360 muutmise taotlusega tingimuslikult.

Võru Vallavolikogu 14.01.2026 otsusega nr 28 seati tegevusele järgmised tingimused:

1. Juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitlusaltsentsi omavale ettevõttele;
2. Masinate korraline hooldus teostatakse selleks ettevalmistatud platsil;
3. Tolmu tekke ja leviku tõkestamiseks tuleb sademetevaesel ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, kasta karjääri veoteid ja platse pidevalt ning piirata veokite liikumiskiirust kuni 30 km/h;
4. Liivakarjääris teha mäetöid päevasel ajal esmaspäevast reedeni (v.a riigipühad) kell 07.00-19.00.

3.2.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 24.04.2026 kirjaga nr DM-133567-11 Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Sulbi liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhindangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa muutmisel arvestada:

- *juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitlusaltsentsi omavale ettevõttele;*
- *masinate korraline hooldus teostatakse selleks ettevalmistatud platsil;*
- *mäetööde tegemine on lubatud päevasel ajal esmaspäevast reedeni kell 07.00-19.00. Riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;*

- *tolmu tekke ja leviku tõkestamiseks tuleb sademetevaesel ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, kasta karjääri veoteid ja platse pidevalt ning piirata veokite liikumiskiirust kuni 30 km/h;*
- *mürarohke tööde (ekskavaatori, frontaallaaduri ning purustus- ja sorteerimissõlme korruga töötamine, katendi koorimine) tegemine on keelatud hiireviu pesitsusperioodil 15.03-31.07;*
- *raietööde läbiviimine on lubatud vaid väljaspool üldist lindude pesitsusperioodi. Üldine lindude pesitsusrahu on perioodil 15.04-15.07;*
- *loa omaja on kohustatud kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdi kaasama kaevandamisprojekti ja korrastamisprojekti koostamisse.*

Keskkonnameetme esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.2.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks. Kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/319360 on kantud kaks kõrvaltingimust:

9.1. Kaevandamisega rikutud maa tuleb korrastada korrastamisprojekti alusel. Korrastamisprojekt koostatakse lähtudes Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustest. Korrastamisega tuleb alustada kas vähemalt kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 22 tuh m³.

9.2. Kaevandamisel ja kaevise laadimisel ning transportimisel kasutavate masinate ja mehhanismide hooldamiseks tuleb rajada mäeeraldise ja selle teenindusmaa territooriumil teenindusplats, vältimaks kütuse ja õli leket pinnasesse ja põhjavette.

Korrastamisprojekti koostamine ja tingimuste esitamine on sätestatud Maapõueseaduses ja Keskkonnaministri 30.06.2022 määrus 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ (määrus nr 12).

Sellest tulenevalt täpsustab Keskkonnaamet kehtivale keskkonnaloale kantud kõrvaltingimust nr 9.1 järgmiselt:

- *korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 22 tuh m³.*

Lähimad puurkaevud Sulbi liivakarjääri mäeeraldisele on ca 0,77 km kaugusel asuv PRK0023245, ca 0,85 km kaugusel asuv PRK0014782, ca 0,86 km kaugusel asuv PRK0010752, ca 1,03 km kaugusel asuv PRK0052257 ja ca 1,15 km kaugusel asuv PRK0051483. Teised puurkaevud asuvad mäeeraldisest kaugemal kui 1,3 km.

Lähimad salvkaevud asuvad eeldatavasti lähimate elamute juures. Maa- ja Ruumiameti eluhoonete andmekogu põhjal asub lähima majapidamise õueala Sulbi liivakarjäärist ca 350 m kaugusel lääne suunas Vanatare katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0961).

Majapidamised asuvad ka ca 440 m kaugusel Vahtsetare katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:1400), ca 453 m kaugusel Ala-Pulli katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0102) ja ca 510 m kaugusel Prosti katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0241). Teised eluhooned asuvad Sulbi liivakarjäärist kaugemal kui 700 m ning jäävad seega karjääri mõjualast (250-300 m) välja.

Tegevus toimub eluhoonetest ja nende juures asuvatest salv- ja puurkaevudest piisavalt kaugel, põhjaveetaset ei muudeta, vee väljapumpamist või ärajuhtimist ei toimu. Põhjavee kaitstuse kaardi (1:400 000) järgi on piirkonnas maapinnalt esimene aluspõhjaline veekompleks looduslikult suhteliselt kaitstud maapinnalt lähtuva reostuse suhtes.

Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega.

Võru Vallavolikogu nõustus keskkonnaloa muutmisega 14.01.2026 otsusega nr 28 tingimuslikult, seades pinna- ja põhjavee kaitseks järgnevad kõrvaltingimused:

1. juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitlusaltsentsi omavale ettevõttele;
2. masinate korraline hooldus teostatakse selleks ettevalmistatud platsil.

Kõrvaltingimuste korrektsele täitmisel ei ole eeldatavalt ette näha kütuse ja õli sattumist pinnasesse ja vette. Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed reostuse vältimiseks, mistõttu kantakse loale ka kohaliku omavalitsuse otsuses esitatud tingimused nr 1 ja 2. Keskkonnaloalt eemaldatakse kõrvaltingimus nr 9.2, kuna Sulbi liivakarjäär on töötav karjäär ning seetõttu peab territooriumil juba olema teenindusplats.

Maa- ja Ruumiameti eluhoonete andmekogu põhjal asub lähima majapidamise õueala Sulbi liivakarjäärist ca 350 m kaugusel lääne suunas Vanatare katastriüksusel (katastritunnus 76701:001:0961).

Müra tekitavad karjääris töötavad masinad (ekskavaator, rataslaadur, purustus-sõelumissõlm, kallurautod). Transpordimasinatel on müra normeeritud. Täismassiga 12 t ja raskemate veokite müratase on ca 84–95 dB, rataslaaduritel ja ekskavaatoritel ca 100–109 dB, purustus-sõelumissõlmel ca 114 dB. Seletuskirjas on välja toodud, et kui kõige suuremat müra tekitav masin (purustus-sõelumissõlm) asub Vanatare katastriüksuse õuealast ca 370 m kaugusel (karjäärialale moodustunud süvendi tõttu ei saa masin lähemal olla), siis lagedal maal otsenähtavuse korral on majapidamise õueala piiril mürataseme suuruseks ca 53,9 dB.

Senise kaevandamistegevuse tulemusena on karjäärialala lääneossa moodustunud ca 4 m süvend. Purustus-sõelumissõlm paikneb töötamisel karjäärisüvendis ning masina ja majapidamise vahel puudub otsenähtavus, seega väheneb müratase ca 4,2 dB võrra, jäädes arvutuse järgi tasemele ca

49,7 dB. Seega, kui karjääris toimub üheaegselt kolm tootmisprotsessi (kaevandamine ekskavaatoriga, laadimine rataslaaduriga ja materjali fraktsioneerimine purustus-sõelumissõlme), siis lisandub suurimale müratasemele ca 1,3 dB. Sellisel juhul kujuneb Sulbi liivakarjäärist lähtuvaks maksimaalseks arvutuslikuks müratasemeks Vanatare katastriüksuse õueala piiril ca 51 dB. Arvutuslik tase jääb kehtiva II kategooria müratundliku ala päevasest piirtasemest ca 9 dB võrra madalamale.

Arvutuslik tase vastab määrusega kehtestatud piirnormidele, tegelik olukord võib siiski arvutuslikust erineda. Keskkonnaloa omajal tuleb tagada seadusega kehtestatud piirnormidest kinnipidamine ning võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed mürahäiringu tekke ja leviku vähendamiseks.

Võru Vallavolikogu nõustus keskkonnaloa muutmisega 14.01.2026 otsusega nr 28 tingimuslikult, seades tegevusele järgneva kõrvaltingimuse:

- liivakarjääris teha mäetöid päevasel ajal esmaspäevast reedeni (v.a riigipühad) kell 07.00-19.00.

Keskkonnaameti hinnangul on kõrvaltingimus asjakohane, kuid selle sõnastust täpsustatakse järgmiselt:

- mäetööde tegemine on lubatud päevasel ajal esmaspäevast reedeni kell 07.00-19.00. Riigipühadel on karjääris töötamine keelatud.

Seletuskirja kohaselt Sulbi liivakarjääri keskmise aastamäära (11 tuh m³) kaevandamisel (kaevis mahukaal 1,8 t/m³) on tahkete osakeste summaarne heitkogus ~0,014 t ning keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 toodud künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.

Sulbi liivakarjääri kasulik kiht sisaldab ka jämepurdmaterjali. Kui taotletavas karjääris kasutatakse teisaldatavat purustus- ja sõelumissõlme, siis on materjali purustamise ja sõelumise eriheide vastavalt 0,0006 kg/t ja 0,0011 kg/t. Töödeldav kaevis läbib maksimaalselt 1 purustustsükli, 1 sõelumistsükli ja 4 laadimistsükli, seega kaevandamise eriheide koos materjali purustamise ja sõelumisega on maksimaalselt 0,0045 kg/t. Sulbi liivakarjääri keskmise aastamäära (11 tuh m³) kaevandamisel (kaevis mahukaal 1,8 t/m³) koos materjali sõelumisega on tahkete osakeste summaarne heitkogus ~0,089 t ning keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.

Liiva kaevandamisel on võimalikeks osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Kaevandamismasinade poolt tekitatava tolmu hulk on väike, sadestudes praktiliselt õhkutõusmise koha lähedale. Kaugemale võib levida tolmu toodangut vedavatest kallurautodest, kuna nende kiirus on suurem. Kallurid tõstavad tolmu nii karjäärisisestel- kui ka väljaveoteedel.

Võru Vallavolikogu nõustus keskkonnaloa muutmisega 14.01.2026 otsusega nr 28 tingimuslikult, seades tegevusele järgneva kõrvaltingimuse:

- tolmu tekke ja leviku tõkestamiseks tuleb sademetevaasel ajal, kui ööpäeva keskmine

välitemperatuur on üle +5 °C, kasta karjääri veoteid ja platse pidevalt ning piirata veokite liikumiskiirust kuni 30 km/h;

Tegelik olukord võib siiski arvutuslikust erineda. Keskkonnaloa omajal tuleb tagada seadusega kehtestatud piirnormidest kinnipidamine ning võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed tolmuhäiringu tekke ja leviku vähendamiseks. Eeltoodu alusel on Keskkonnaameti hinnangul Võru Vallavalitsuse 14.01.2026 otsusega nr 28 seatud kõrvaltingimus asjakohane ning kantakse keskkonnaloale.

Taotletavast Sulbi liivakarjäärist ca 826 m kaugusel asub III kaitsekategooria kaitsealuse liigi hiireviu (*Buteo buteo*) elupaik (KLO9133081). Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirjas on välja toodud, et mäeeraldisest ca 350 m kaugusel on maksimaalne arvutuslik müratase ca 51 dB ja jääb seega kehtiva II kategooria müratundliku ala päevasest piirtasemest ca 9 dB võrra madalamale.

Keskkonnaamet on seisukohal, et mürarikkaid tegevusi, kui need tekitavad oluliselt suuremat mürahäiringut (eriti varakevadel, kui puud ei ole lehes) võrreldes loodusliku fooniga, tuleb vältida hiireviu pesitsusperioodil, mis on 15.03-31.07. Mürarikaste töödega (katendi koorimine, materjali fraktsioneerimine purustus-sõelumissõlmega) võib häirida hauduvaid või poegadele toitu toovaid linde. Valveta ja ilmastikutingimustele avatud munad ja noored pojad on eriti haavatavad.

Seletuskirja kohaselt tuleb taotletava Sulbi liivakarjääri põhjaservas ning kagunurgas enne kaevandamisega alustamist eemaldada seal kasvavad puud, juurida kännud ning koorida katend. Lindude pesitsusaegse häirimise vältimiseks on lubatud raietööd läbi viia väljaspool üldist lindude pesitsusperioodi. Üldine lindude pesitsusrahu on 15.04-15.07.

Taotletava mäeeraldisel läheduses asub mürahäiringutele tundlik III kaitsekategooria liik hiireviu. LKS § 55 lõige 6¹ järgi on keelatud looduslikult esinevate lindude:

- 1) pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine;
- 2) tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Eeltoodust tulenevalt seab Keskkonnaamet tegevusele Sulbi liivakarjääris järgnevad asjakohased kõrvaltingimused hiireviu pesitsusaegse häiringu vältimiseks:

- mürarohkete tööde (ekskavaatori, frontaalladuri ning purustus- ja sorteerimissõlme korraga töötamine, katendi koorimine) tegemine on keelatud hiireviu pesitsusperioodil 15.03-31.07;
- raietööde läbiviimine on lubatud vaid väljaspool üldist lindude pesitsusperioodi. Üldine lindude pesitsusrahu on perioodil 15.04-15.07.

Kõrvaltingimuse korrektse täitmisel ei ole eeldatavalt ette näha hiireviule pesitsusaegse häiringu teket. Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks.

Mäeeraldisel 250 m laiusel puhvril on inventeeritud II kaitsekategooria kaitsealuse liigi

kivisisaliku elupaik ning kivisisaliku elupaik KLO9127375 ulatub ka mäeeraldisse. Sulbi liivakarjääris on kehtiv keskkonnaluba (nr L.MK/319360; kehtivusaeg: 07.10.2013-07.10.2028) maavara kaevandamiseks aastast 2013. Kivisisalikku on EELISe kohaselt vaadeldud elupaigas KLO9127375 22.05.2020. Seega võib eeldada, et kivisisaliku esinemine piirkonnas võib olla tingitud Sulbi liivamaardlas kaevandamisel tekkinud soodsatest elupaigatingimustest.

Karjäärid on mitmete kivisisaliku asurkondade jaoks ainsateks refuugiumideks, kus liik on luhtalade ja liivikute metsastamisest hoolimata säilinud. Kivisisalik on loodusdirektiivi lisa IV liik, kelle üldhinnang on 2019. a seisuga halb ning trend negatiivne. PN Eesti ohustatuse hinnangu järgi on tegu väljasuremisohus oleva liigiga (EN). Taotluse seletuskirjas on öeldud, et ala korrastatakse pärast maavara ammendamist metsamaaks. Korrastatava maa pindala on 2,23 ha.

Arvestades, et tegemist on väljasuremisohus oleva liigiga, on Keskkonnaamet seisukohal, et kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga tuleb kooskõlastada karjääri eri osade kasutusplaan ning kaasata ekspert ka korrastamisprojekti koostamisse. Katendi hunnik sisaldab orgaanikat ja seda ei tohi kivisisaliku alale laiali ajada. Ala peab jääma korrastamise järgselt looduslikult taimestuma.

Eeltoodust tulenevalt seab Keskkonnaamet kivisisaliku elupaiga KLO9127375 soodsate elupaigatingimuste säilitamiseks järgneva kõrvaltingimuse:

- loa omaja on kohustatud kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdi kaasama kaevandamisprojekti ja korrastamisprojekti koostamisse.

Kõrvaltingimuse korrektse täitmisel ei kaasne kaevandustegevusega eeldatavalt kivisisaliku elupaigale KLO9127375 olulist negatiivset mõju. Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks.

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata asjakohased kõrvaltingimused:

- *korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 22 tuh m³.*
- *juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüüdnised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitlusaltsentsi omavale ettevõttele;*
- *masinate korraline hooldus teostatakse selleks ettevalmistatud platsil;*
- *mäetööde tegemine on lubatud päeval ajal esmaspäevast reedeni kell 07.00-19.00. Riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;*
- *tolmu tekke ja leviku tõkestamiseks tuleb sademetevaesel ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, kasta karjääri veoteid ja platse pidevalt ning piirata veokite liikumiskiirust kuni 30 km/h;*
- *mürarohkete tööde (ekskavaatori, frontaalladuri ning purustus- ja sorteerimissõlme*

korraga töötamine, katendi koorimine) tegemine on keelatud hiireviu pesitsusperioodil 15.03-31.07;

- raietööde läbiviimine on lubatud vaid väljaspool üldist lindude pesitsusperioodi. Üldine lindude pesitsusrahu on perioodil 15.04-15.07;*
- loa omaja on kohustatud kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdi kaasama kaevandamisprojekti ja korrastamisprojekti koostamisse.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

KMH eelhinnang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 19.03.2026 kirjaga nr DM-133567-10 Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks kohalikule omavalitsusele (Võru Vallavalitsus), seisukoha esitamise tähtajaga 17.04.2026.

Kohalik omavalitsus (Võru Vallavalitsus) määratud tähtaja jooksul seisukohta Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõule ei esitanud ega pikendanud seisukoha esitamise tähtaega.

Loa muutmise korralduse ja loa eelnõu

Keskkonnaloa nr L.MK/319360 muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 22.05.2026 kirjaga nr DM-133567-12 Sulbi liivakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks kohalikule omavalitsusele ja taotlejale (Võru Vallavalitsus), seisukoha esitamise tähtajaga 05.06.2026.

Kohalik omavalitsus ja taotleja (Võru Vallavalitsus) määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega. Keskkonnaameti 22.05.2026 kiri nr DM-133567-12 on registreeritud Võru Vallavalitsuse dokumendiregistris 22.05.2026 viitega nr 6-3/3236-7.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalitsused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo